

Samarbetsnämnden för Nordenundervisning i utlandet (SNU)

Protokoll från möte i Helsingfors/på Teams den 9 november 2021

kl. 12.30–16 (finsk tid)

Närvarande

i Helsingfors:

Branislav Bédi, Island

Charlotta Johansson, Sverige

Leena Kärnä, Finland (sekreterare)

Sirkku Latomaa, Finland (ordförande)

på Teams:

Póra Björk Hjartardóttir, Island

Lisbet Crone Markussen, Danmark

Hege Fjeld, Norge

Marte Nordanger, Norge

Frånvarande men medverkade per e-post:

Bettina Perregaard, Danmark

1. **Mötets öppnande**

Ordförande öppnade mötet kl. 12.30.

2. **Godkännande av dagordning**

Dagordningen godkändes.

3. **Godkännande av protokollet från mötet den 8.6.2021**

Protokollet godkändes.

4. **Utvärdering av ansökningarna om stöd till nordiska projekt**

SNU fick sju projektansökningar i år. De var:

Polen, University of Social Sciences and Humanities SWPS: Conference Nordic Literatures as World Literature

Tyskland, Georg-August-University Göttingen: Sámi und Sápmi

Island, Vigdis Finnbogadóttir Instituttet for Fremmedsprog: Nordand 15 conference

Tjeckiet, Charles University Prague: Nordic sociolinguistics and minority languages at Charles University in Prague

Frankrike, University of Strasbourg: Skandinavisk mini-filmfestival

Sverige, Stockholm University: Interskandinavisk kommunikasjon: Om å oversette mellom nabospråk

Litauen, Vilnius University: Nordisk kolonialisme i Arktis og urbefolkningenes motstandskamp

Det konstaterades att Nordand 15 conference inte kan få stöd, för SNU beviljar inte stöd till återkommande arrangemang. De andra projekten kunde godkännas, men innan man kunde besluta

om exakta belopp, var man tvungen att ställa några frågor, till exempel om projektets budget. Efter att ha fått svar till alla frågor beslutade SNU att ge stöd på följande sätt:

Polen, University of Social Sciences and Humanities SWPS: 48 800 DKK

Tyskland, Georg-August-University Göttingen: 60 000 DKK

Tjeckiet, Charles University Prague: 52 000 DKK

Frankrike, University of Strasbourg: 70 000 DKK

Sverige, Stockholm University: 10 000 DKK

Litauen, Vilnius University: 36 160 DKK (Skatten är räknad bara på honoraren, inte på hela beloppet.)

- Hur lyckades ansökningsprocessen (webbinariet och ansökningsblanketten)

Ansökningsprocessen lyckades bra, och den nya ansökningsblanketten i Espresso fungerade väl. I blanketten ska tilläggas ett fält där administrativa och andra kostnader kan specificeras nästa år. Bankinformation behövs egentligen först i kontraktet och den kan tas bort från blanketten. Rapporteringen ska också ha en egen blankett i Espresso.

Webbinariet i slutet av september lyckades mycket bra, och det kan vara en bra idé att arrangera webinarier varje år. När man informerar sökande om godkännandet av deras projekt, kan man berätta för dem att de möjligen bes att presentera sitt projekt i webinarier. Om webinariets innehåll bestämdes det att det räcker med att presentera ansökningsprocessen och ge exempel på några tidigare projekt, ingen artist eller annan uppträdare behövs. Nästa webinarium ska arrangeras i början av september.

5. Ekonomi och budget, situationen av 2021 projekt, fördelningsnyckeln till 2022

SNU beviljar varje år 300 000 DKK till projekt. NMR:s fördelningsnyckel har ännu inte publicerats. För tillfället har SNU ett överskott på 26 975 DKK, men det finns några projekt som borde betala tillbaka projektets överskott. Det slutgiltiga överskottet kan avräknas från varje lands andel av kostnaderna.

Tills vidare har SNU fått bara två rapporter från detta års projekt. Projekten får de sista 15 % av stödet efter att ha skickat rapporten. Alltså tar det tid innan man vet om SNU:s finansieringssituation.

6. Tidigare ansökan och rapporter – var ska man bevara dem

Det har varit ett problem att gamla ansökningar, beslut och rapporter inte har varit tillgängliga på ett och samma ställe. Nu beslutades det att bevara alla ansökningar, rapporter, protokoll och sammanställningar av ansökningarna och beslut i SNU-gruppen på Teams. Antingen kan alla själva lägga in de rapporter osv. som de har eller de kan skicka materialet till Leena som ska lägga det in på Teams.

Från och med hösten 2021 ska ansökningarna bevaras i Espresso-systemet och rapporterna från och med 2022.

7. Statusrapporter från nationella lektoratsadministrationer

- Finland

Lektorerna i Riga och Budapest sade sig upp i maj–juni, men det lyckades att rekrytera nya lektorer i början av hösten. Nästan alla lektorer jobbar nu i sina stationeringsländer. Lektorn i Beijing arbetar på distans sedan förra året. Den nya lektorn i Cluj-Napoca, Rumänien, var tvungen att komma tillbaka till

Finland, för situationen där blev snabbt värre. Den nya lektorn i Seattle hade mycket stora svårigheter att få ett visum till USA. I slutet lyckades det, efter många kontakter till USA:s ambassad i Finland och Finlands ambassad i USA. Finland ska skicka en biträdande professor till Vilnius universitet nästa vår, rekryteringsprocessen är på gång. Undervisning i finska kommer att läggas ner vid Comenius universitetet i Bratislava från och med hösten 2022. Problemet gällde den nya ackrediteringsprocessen.

Alla sommarkurser i finska språket och Finlands kultur arrangerades som distanskurser i år. Feedbacken var överraskande positiv. Just nu verkar det vara svårt att hitta arrangörer för nästa års sommarkurser genom anbudsförfarande. Det var meningen att arrangera sju sommarkurser men det kom anbud på enbart fyra kurser, och två anbud kunde inte accepteras för priset var för högt. Nu kontaktas universitet direkt för att locka arrangörer för kurserna.

- Norge

Två lektorställningar, i Arkhangelsk och Murmansk, är inte besatta nu på grund av coronapandemin. Lektorerna i Moskva och St Petersburg undervisar digitalt från Norge. Lektorn i Beijing reste till Kina på hösten, men har inte fått arbetstillstånd och undervisar digitalt från hotellet. Lektorn i Cluj reste tillbaka till Norge för universitetet stängdes. De övriga lektorerna arbetar utomlands.

Många studenter som har fått ett stipendium har kunnat åka till Norge, men inte studenterna från Ryssland och Serbien (de har inget europeiskt vaccinationscertificat). Det var många ansökningar om materiellt stöd, särskilt om digitalt material. I antalet andra ansökningar (t.ex. om seminarier och konferenser) fanns det en tydlig nedgång. HK-dir gav stöd till tre digitala sommarkurser, till universitet i Bergen, Oslo och Agder.

HK-dir ansökte ytterligare medel för sin budget men fick dem inte. Däremot är det möjligt att det blir någon nedskärning i budgeten.

- Sverige

Svenskundervisningen utomlands hade tidigare 2/3 av sin finansiering från Utrikesdepartementet, UD, för "Sverigefrämjande verksamhet", men den delen av budgeten har minskat kraftigt.

Intresset för svenskstudier har minskat bland studenterna, på grund av coronapandemin. De är trötta på att studera digitalt. Däremot går siffrorna uppåt igen nu.

Lektorerna i Ryssland undervisar digitalt, även lektorn i Arkhangelsk (jfr Norge). Det kommer signaler om att universitet i världen satsar mindre och mindre på språk, som exempelvis Göttingen nu senast. Sverige har haft ingen lektor i Kina på ett par år, på grund av dåliga förhållanden där. Lektoratet i Bukarest tillsattes i höstas, efter två års uppehåll på grund av missförhållanden vid institutionen, men det är tveksamt om det har blivit bättre.

SI arrangerade en kurs för nya lektorer utanför Stockholm i augusti och hade två digitala sommarkurser för studenter på hösten, med totalt 53 deltagare. De har också utvecklat en ny kurs för 10 blivande översättare, i samarbete med Kulturrådet, en kurs som ska genomföras nästa sommar. Nu har SI börjat få lite mera ansökningar, t.ex. om arrangemang och gästföreläsningar. Under hösten har en konferens för svensklärare i Tyskland genomförts i Heidelberg och en för Nordamerika digitalt. Till våren planeras en konferens för Ryssland, Vitryssland och Ukraina digitalt, en för Polen i Warszawa, en för Central- och Östeuropa i Ljubljana.

SI har publicerat en ny skrift: Sverige – långt ifrån lagom, <https://sharingsweden.se/materials/sweden-a-country-less-ordinary-swedish/>.

Anställda vid SI har fått många nya arbetsuppgifter, vid sidan om gamla uppgifter (t.ex. i sammanhang med statsbesök).

- Island

Island har arrangerat många möten för lektorer på nätet och ett möte i Reykjavik. Tio av 15 lektorer kunde komma på plats. Många lektorer måste undervisa i hybridformat och är trötta på det. Lektorn i Kina undervisar på distans från Tyskland där han bor. Universitetet i Gdansk ska börja undervisa i isländska i september 2022, men problemet är att hitta en lärare dit. Den polska lönen tillsammans med det isländska stödet är inte så motiverande.

Island arrangerade två sommarkurser som hybridkurser och fick god feedback.

Situationen med pengarna är inte så bra, allt kostar mer men budgeten är densamma.

- Danmark

Den danska lektoratsordningen hotas av nedläggning, på grund av regeringens budgetproposition. Många framträdande personer, universitet osv. har protesterat mot situationen genom brev eller tidningsartiklar. Också SNU har skickat ett brev till undervisnings- och forskningsministern. Tills vidare vet man inte vad som kommer att hända med budgetpropositionen. Om det godkänns går budgeten ner och samarbetsavtal med utländska universitet ska sägas upp.

8. Verksamhetsplanen 2022

Det diskuterades om man behöver uppdatera den gamla verksamhetsplanen. Den gamla planen var avsedd för Nordiska ministerrådet, men SNU skickar inte mera verksamhetsplanen till NMR. Om NMR vill veta om SNU, så kan de läsa SNU:s stadgar. Man beslutade att ha en kort årsplan i protokollet.

Det funderades också om det i framtiden är möjligt att resa till möten så många gånger per år som före pandemin. Man kunde ha en del av möten digitalt, men det är också viktigt att besöka utländska universitet på plats. Om man möter även digitalt, kan det vara möjligt att samarbeta mer och byta information oftare.

År 2022 har Norge ordförandeskapet. SNU ska möta digitalt den 10.3. och i Bergen den 1.6. På dessa möten ska man planera ansökningsrundan, webinariet i början av september och höstmötet. Höstmötet kunde arrangeras i Caen i november samtidigt med festivalen Les Boréales.

9. Eventuella övriga ärenden

- SNU:s hemsida

Det finns inga problem med den nuvarande hemsidan. Man arbetar med att ta bort den gamla webbsidan från nätet.

- Samarbete med systemorganisationer

Tills vidare har OPH fått två kontakter från systemorganisationer om möjligt samarbete. Estland ville diskutera Finlands stöd till utlandslektorat. Nederländerna föreslog strategiskt samarbete, så att man

kunde lyfta fram betydelsen av att behärska flera främmande språk än bara engelska och betydelsen av att behärska också mindre språk.

Nederländerna nämnde Efnil eller European Federation of National Institutions for Language (<http://www.efnil.org/>) som ett möjligt samarbetsforum. Finland är representerat i Efnil av Institutet för de inhemska språken (eller Kotus). Enligt Kotus skulle det vara möjligt att delta i Efnils projekt. Vi kunde kanske föreslå ett projekt för att förstärka de mindre språkens ställning i Europa. Kotus har lovat att hjälpa till med kontakter.

OPH tänkte arrangera ett Teams-möte med Nederländerna, Estland och intresserade SNU-medlemmar för att diskutera möjligheterna för strategiskt samarbete (antingen genom Efnil eller annars). Mötet kunde kanske äga rum i januari.

Lotta, Hege och Branislav är gärna med på mötet för att göra planer och höra andras åsikter. De föreslog att man kunde invitera också Lettland och Slovakien, som var med i Finlands utredning om hur olika länder stöder studier i sitt språk och sin kultur.

Ett möjligt tema kunde vara budgeten, dvs. hur mycket man satsar på verksamheten i olika länder och hur den framtida finansieringen ser ut.

- Islands undersökning

Island ska göra en undersökning om hur det har gått vid utländska universitet under coronatiden. De frågar lärarna hur det var under pandemin och hur det är nu, om det är bättre eller sämre nu. Det är historia som man måste skriva upp. Branislav lovade att skicka frågorna för kännedom till de andra.

10. Mötets avslutande

Ordförande avslutade mötet kl. 16.18.